

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z GEOGRAFII DLA SZKOŁY MŁODZIEŻOWEJ KLASY I -zakres podstawowy i KLASY II, III i IV – zakres rozszerzony

Zgodny z:

- Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015r. w sprawie szczegółowych warunków oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych. Na podstawie art. 44 zb ustawy z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),
- Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (DZ. U. 2015 poz.1113),
- Nową Podstawą Programową kształcenia ogólnego w szkołach ponadgimnazjalnych z geografii zawartą w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w **poszczególnych** typach szkół (wersja podpisana przez Ministra Edukacji Narodowej i opublikowana w Dzienniku Ustaw RP, Nr 4, z dnia 15 stycznia 2009 r),
- Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania w Zespole Szkół Budowlano- Elektrycznych w Świdnicy.

I. Ocenie podlega:

1. Znajomość i rozumienie treści programowych.
2. Opisywanie zjawisk, procesów i zależności zachodzących w środowisku geograficznym z użyciem terminologii stosowanej w naukach geograficznych.
3. Umiejętność czytania i interpretacji map występujących w różnych pomocach naukowych.
4. Celowe wykorzystywanie roczników statystycznych, zestawień tabelarycznych i graficznych, rysunków , przekrojów, fotografii, które mają posłużyć do prawidłowego oceniania, wnioskowania i prognozowania zmian zachodzących w środowisku.
5. Umiejętność dokonywania obserwacji, pomiarów i obliczeń.
6. Celowe korzystanie z różnych nowych źródeł wiedzy.

II. Cele oceniania

- Wdrażanie do systematycznej pracy i samooceny,
- Określanie stopnia opanowania wiedzy teoretycznej i praktycznej,
- Wspieranie szkolnej kariery uczniów i ich motywowanie,
- Oddziaływanie na uczniów najzdolniejszych, ale także słabych, przeciętnych, a także mającymi trudności określone orzeczeniami z Poradni Psychologiczno-Zawodowej,
- Dostarczanie uczniom i rodzicom informacji o poziomie osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie oraz indywidualnych potrzebach,
- Ustalenie oceny śródrocznej i końcoworocznej.

III. Sprawdzanie osiągnięć uczniów obejmuje następujące formy:

1. prace pisemne :
  - a/sprawdziany
  - b/ kartkówki,
2. odpowiedzi ustne,
3. aktywność w czasie lekcji,
4. przygotowanie i wygłoszenie referatów oraz prezentacji,
5. praca w grupie,
6. prace domowe,
7. prowadzenie zeszytu przedmiotowego (kl. I ZSZ oraz klasy II,III,IV- zakres rozszerzony) oraz notatek w kartach pracy (kl. I T).
8. prowadzenie kart pracy (z wyjątkiem kl. I ZSZ)
9. przygotowanie pomocy do lekcji

IV. System oceniania:

- na zajęciach prowadzone jest „wagowe” kryterium oceniania, według którego oceny mają przypisane różne wartości:
  1. sprawdziany – 5
  2. kartkówki, odpowiedzi ustne-3
  3. pozostałe formy pracy- 2

V. Sposoby oceniania:

1. Prace pisemne:

- a/ sprawdzian wiadomości:

- informacja o terminie, formie i zakresie treści podawana jest z tygodniowym wyprzedzeniem,
- sprawdzone prace oddawane są w terminie dwóch tygodni roboczych,
- oceny niedostateczne oraz pozytywne, które uczeń chce podnieść należy poprawić w ciągu 2 tygodni od dnia oddania sprawdzonych prac,
- sprawdzian może być poprawiany jednokrotnie,
- ostateczną oceną z poprawianego sprawdzianu, która brana jest do ustalenia oceny semestralnej lub końcoworocznej, jest ocena wyższa uzyskana przez ucznia z obu prac,
- jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać poprawy sprawdzianu w określonym terminie, to ma obowiązek uczynić to w terminie ustalonym z nauczycielem,
- jeżeli w dniu sprawdzianu uczeń był nieobecny / nieobecność usprawiedliwiona/, to ma obowiązek napisać go w terminie 2 tygodni od powrotu do szkoły,
- jeżeli nieobecność jest nieusprawiedliwiona, to ma obowiązek napisać go na najbliższych zajęciach,

Ocena ze sprawdzianu ustalana jest według następującej skali:

0-30 % niedostateczny
 31-50% dopuszczający
 51-75% dostateczny
 76-95% dobry
 95-100% bardzo dobry

b/ kartkówki:

- nie musi być zapowiadana,
- obejmuje 3 tematy lekcyjne lub sprawdza określone umiejętności,
- jeżeli kartkówka została zapowiedziana, to uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania,
- ocena z kartkówki może być przez ucznia poprawiona jako odpowiedź ustna z 3 ostatnich tematów lub pisemnie, jeśli sprawdzała konkretne umiejętności,
- oceny z tych prac traktowane są na równi z ocenami z odpowiedzi ustnej,

Ocena ze sprawdzianu ustalana jest według następującej skali:

0-30 % niedostateczny
 31-50% dopuszczający
 51-75% dostateczny
 76-95% dobry
 95-100% bardzo dobry

2. Odpowiedzi ustne:

- zakres obejmuje 3 tematy lekcyjne;
- w przypadku lekcji powtórzeniowej obejmuje cały dział programowy,

Kryteria oceniania odpowiedzi ustnych:

- celujący- odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, wykracza poza obowiązujący program, zawiera treści nadobowiązkowe, własne przemyślenia i oceny,
- bardzo dobry- odpowiedź wyczerpująca, zgodnie z programem, swobodne operowanie faktami i dostrzeganie związków między nimi,
- dobry- odpowiedź zasadniczo samodzielna, zawiera większość wymaganych treści, poprawna pod względem języka, nieliczne błędy, nie wyczerpuje zagadnienia,
- dostateczny- uczeń zna najważniejsze fakty, umie je zinterpretować, odpowiedź odbywa się przy niewielkiej pomocy nauczyciela, występują nieliczne błędy rzeczowe,
- dopuszczający- wymagana jest niezbędna wiedza, konieczna z punktu widzenia realizacji celów przedmiotu, możliwe są liczne błędy merytoryczne, uczeń zna podstawowe fakty i przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi,
- niedostateczny- odpowiedź nie spełnia wymagań na ocenę pozytywną,

3. Aktywność w czasie lekcji:

- uczniowie mogą otrzymać „plusy” za aktywną pracę na lekcji i „minusy” za pasywną postawę lub brak wymaganych na lekcji pomocy naukowych,
- za 3 plusy uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, a za 3 minusy ocenę niedostateczną,
- za 2 plusy uczeń otrzymuje ocenę dobrą, a za 1- ocenę dostateczną;
- „plusy” i „minusy” wzajemnie się anulują.

4. Przygotowanie i wygłoszenie referatu lub prezentacji:

- na ocenę ma wpływ właściwy dobór treści do tematu oraz sposób przekazu opracowanego zagadnienia pozostałym uczniom,
- referaty i prace długoterminowe do opracowania uczeń może otrzymać w miarę możliwości wynikających z realizacji materiału,
- tematy tych prac powinny być podane do wiadomości uczniów co najmniej tydzień wcześniej,

5. Praca w grupie:

- oceniana jest umiejętność pracy zespołowej każdego ucznia z uwzględnieniem samooceny ucznia oraz zespołu i klasy,

6. Praca domowa:

- zadania sprawdzane są wybiórczo lub całej klasie,
- negatywną ocenę otrzymuje uczeń, który nie wykonał pracy samodzielnie lub zupełnie i nie zgłosił tego faktu, jeśli natomiast zgłosił ten fakt – otrzymuje „minus” (3 „minusy” dają ocenę niedostateczną),
- „plusy” i „minusy” wzajemnie się anulują.
- ucznia obowiązuje uzupełnienie brakujących zadań i poinformowanie o tym nauczyciela,

7. Zeszyt przedmiotowy / dot. uczniów klas I ZSZ oraz II, III, IV/:

- uczeń zobowiązany jest do systematycznego i estetycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego,
- prowadzenie zeszytu w wymienionych klasach jest obowiązkowe,
- brak takiego zeszytu grozi otrzymaniem częściowej oceny niedostatecznej,
- zeszyty powinny zawierać temat każdej lekcji oraz notatkę,
- jeśli notatka nie jest podyktowana, to uczeń powinien wykonać ją samodzielnie w czasie lekcji / dot. klas II, III, IV/

8. Karty pracy

- dot. klas I T oraz II, III, IV:

- uczeń zobowiązany jest do posiadania, przynoszenia na każdą lekcję i aktywnego ich uzupełniania,
- brak kart pracy traktowany jest jako brak zadania domowego/ jeśli były ćwiczenia zadane do wykonania w domu/ lub brak pracy na lekcji / jeśli karty były niezbędne do pracy na lekcji/,
- karty pracy sprawdzane są wybiórczo na lekcji, a także wszystkie przynajmniej 1 raz w semestrze,
- uzupełnienie braków w zeszycie powinno być wykonywane tak jak w przypadku zadań domowych,
- uzupełnienie kart pracy następuje w czasie lekcji lub w domu, przy czym uczeń ma obowiązek uzupełnić wszystkie zadania dot. danego tematu lekcji nawet bez polecenia nauczyciela.

- dot. klas I T:

- uczniowie klas I Technikum w Kartach Pracy prowadzą notatki wg zasad wymienionych w pkt.7,

9. Przygotowanie pomocy do lekcji:

- uczeń zobowiązany jest do posiadania podręcznika, zeszytu przedmiotowego /z wyjątkiem klas I T/, kart pracy/ z wyjątkiem klas I ZSZ/, atlasu geograficznego,
- na zajęciach wystarczy posiadać 1 atlas i 1 podręcznik dla 2 uczniów /"na ławce"/,
- za jednorazowy brak ww pomocy otrzymuje „minus” za pracę na lekcji, a za 3 „minusy” ocenę niedostateczną, ponieważ jest to równoznaczne z brakiem pracy na lekcji,

VI. Nieprzygotowanie do lekcji:

- uczeń może zgłosić nieprzygotowanie 1 raz w semestrze jeśli zajęcia odbywają się 1 raz w tygodniu lub 2 razy w semestrze, jeśli wymiar zajęć w tygodniowej siatce godzin jest większy,
- nie dotyczy to lekcji, na której ma odbyć się zapowiedziany sprawdzian lub kartkówka,
- fakt nieprzygotowania uczeń zgłasza po wejściu do klasy lub zaraz po sprawdzeniu obecności,
- zasada ta nie dotyczy uczniów, którzy opuścili zajęcia bez usprawiedliwienia,
- w wyjątkowych przypadkach losowych lub dłuższej nieobecności usprawiedliwionej należy ten fakt ustalić indywidualnie z nauczycielem.

VII. Nieobecności na lekcjach:

- uczeń, który był na lekcji nieobecny ma obowiązek uzupełnić materiał, zadania, prace pisemne w terminie 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły – zasada ta dotyczy dłuższych, usprawiedliwionych nieobecności,
- jeśli nieobecność była krótsza niż 3 dni- uczeń ma obowiązek uzupełnić braki na następną lekcję,
- w razie nieprzewidzianych okoliczności należy uzgodnić uzupełnienie braków z nauczycielem,
- zasada ta nie dotyczy uczniów, którzy opuścili zajęcia bez usprawiedliwienia lub bez poinformowania o przyczynach niemożności uczestniczenia w zajęciach przed tymi zajęciami; uczeń taki będzie rozliczony (odpytany) z realizacji całości materiału na najbliższej lekcji.

VIII. Kryteria oceny:

Ocenę CELUJĄCY otrzymuje uczeń , który:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- posiada wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania,
- potrafi stosować wiadomości w sytuacjach nietypowych/ problemowych/,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach geograficznych,

Ocenę BARDZO DOBRY otrzymuje uczeń , który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- rozumie i poprawnie stosuje poznaną terminologię geograficzną,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę w sytuacjach problemowych,
- potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy geograficznej,(map, wykresów, diagramów, danych statystycznych, słownika geograficznego)
- samodzielnie formułuje wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat,
- wykorzystując wiedzę zdobytą w szkole i poza nią,
- rozumie i poprawnie stosuje poznaną terminologię geograficzną,
- uczestniczy w konkursach o tematyce geograficznej i uzyskuje dobre wyniki.

3.Ocenę DOBRY otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym stopniu wiadomości i umiejętności określone programem,
- umie formułować typowe wypowiedzi ustne i pisemne,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- poprawnie posługuje się podstawowymi źródłami informacji geograficznej (mapy, wykresy, diagramy, dane statystyczne, podręcznik),
- sprawnie posługuje się współrzędnymi geograficznymi,
- zna terminologię geograficzną i poprawnie się nią posługuje,
- dostrzega i wyjaśnia przyczyny i skutki różnych zjawisk zachodzących na Ziemi,

4. Ocenę DOSTATECZNY otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone programem nauczania, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania z pomocą nauczyciela typowych zadań lub problemów,
- potrafi z pomocą nauczyciela korzystać z takich źródeł wiedzy jak: mapa, wykresy, diagramy, dane statystyczne,
- potrafi formułować schematyczne wypowiedzi ustne i pisemne.

5. Ocenę DOPUSZCZAJĄCY otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale nie uniemożliwia mu to dalszego kształcenia,
- wykonuje przy pomocy nauczyciela zadania i polecenia o niewielkim stopniu trudności,
- potrafi na mapach świata, Polski i kontynentów wskazać podstawowe obiekty geograficzne,
- zna, rozumie podstawową terminologię geograficzną,
- przejawia gotowość do przyswajania nowych wiadomości i poprawy ocen niedostatecznych,
- podporządkowuje się instrukcjom nauczyciela i współpracuje z nim.

6. Ocenę NIEDOSTATECZNY otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem, które są niezbędne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela korzystać z podstawowych źródeł wiedzy geograficznej,
- nie zna i nie rozumie podstawowej terminologii geograficznej,
- nie potrafi formułować nawet bardzo prostych wypowiedzi ustnych i pisemnych,
- nie prowadzi systematycznie zeszytu przedmiotowego,
- nie podporządkowuje się instrukcjom nauczyciela i nie współpracuje z nim,
- nie korzysta z form pomocy uzupełnienia braków edukacyjnych stworzonych przez szkołę.

IX. Warunki i tryb uzyskiwania oceny śródrocznej i końcoworocznej:

- wystawienia oceny śródrocznej i końcoworocznej nauczyciel dokonuje na podstawie ocen cząstkowych, przy czym największą wagę mają oceny ze sprawdzianów, następnie z kartkówek i odpowiedzi, a w dalszej kolejności z pozostałych form aktywności,
- miesiąc przed wystawieniem ocen semestralnych i końcoworocznych nauczyciel powinien podać uczniowi propozycję oceny, a o ocenie zagrożeniu oceną niedostateczną powinien powiadomić wychowawcę, który przekaze tę informację rodzicom ucznia,
- ocena końcowa jest sumą osiągnięć ucznia z całego roku, a nie z drugiego semestru,
- uczeń, który uzyska wyróżnienie lub nagrodę w konkursie lub olimpiadzie w etapie szkolnym może uzyskać podniesienie oceny końcoworocznej o jeden stopień,
- uczeń, który uzyska wyróżnienie lub nagrodę w konkursie lub olimpiadzie w etapie pozaszkolnym może uzyskać ocenę końcoworocznej bardzo dobrą lub celującą/ w zależności o etapu/,

X. Warunki i tryb poprawiania semestralnej oceny niedostatecznej:

- uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną na zakończenie semestru w klasie:
  - **pierwszej / poziom podstawowy / może** ją poprawić w terminie do 30 marca po uprzednim uzgodnieniu formy, zakresu materiału i terminu,
  - **drugiej, trzeciej i czwartej / poziom rozszerzony /** musi poprawić ocenę w terminie do 30 marca po uprzednim uzgodnieniu formy, zakresu materiału i terminu, jeśli nie uzyska oceny pozytywnej, to może być to podstawą wystawienia rocznej oceny niedostatecznej,
- uczniowie, którzy otrzymali promocję warunkową z geografii muszą nadrobić zaległy materiał w terminie do 31 października następnego roku szkolnego lub w terminie ustalonym przez nauczyciela.

XI. Wymagania w stosunku do uczniów z orzeczeniami z Poradni Psychologiczno-Zawodowej

- w stosunku do uczniów posiadających orzeczenia z PP-Z należy stosować się do zaleceń sformułowanych przez Poradnię i dostosować wymagania do możliwości uczniów.

XII. Motywowanie ucznia do uzyskiwania lepszych ocen:

- pozytywnie ocenia się każdą formę samodzielnej pracy ucznia z uwzględnieniem zainteresowań i możliwości ucznia,
- uczniom słabszym daje się możliwość uzupełnienia braków w wiadomościach i umiejętnościach w czasie zajęć pozalekcyjnych oraz udziela się pochwał i zachęca do dalszej pracy,
- uczniom uzdolnionym daje się możliwość poszerzenia wiadomości w ramach dodatkowych zajęć,

XIII. Postanowienia końcowe

Przedmiotowy System Oceniania z geografii jest integralną częścią Wewnętrznszkolnego Systemu Oceniania w Zespole Szkół Budowlano-Elektrycznych w Świdnicy. Wszystkie sprawy, które nie zostały ujęte w PSO rozstrzygane i regulowane będą zgodnie z WSO.